

A Nagyvárad-Réti Református Egyházközség időszakos kiadványa – 2021. esztendő advent havában

Ki vagy te?

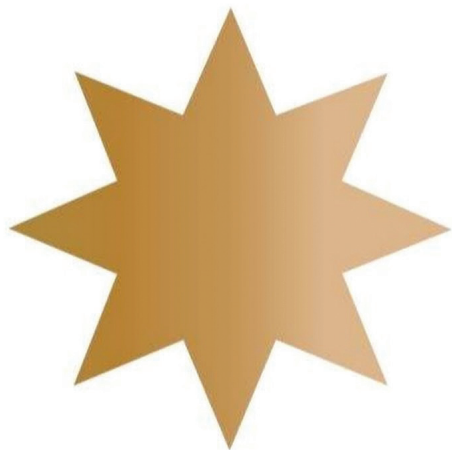
János evangéliumának kezdetén (Jn 1,19-23) arról számol be, hogy a hatalom képviselői önmaguk kulcs-képviselőit küldik el valakihez, itt a „zsidók” Keresztelő János, akkor sejtjük, tudjuk mi is, hogy nem mindennapi lényegtelen, másod-, harmadrendű dolgokról van szó, hanem olyasvalakiről, aki olyasvalamit képvisel, hogy amellet nem lehet könnyedén, szóttanul elmenni. Az sem véletlen, hogy miért kérdezik meg tőle fürkészve, kutatva azt háromszor is egymásután, hogy *ki vagy te?* Nem ok és cél nélküliek a tudakolózásuk. Nem ok nélküli, mert eddig, az előzmények okán olyasmi történt általa és körülötte, amelyek izgalomba hozták őket. Nem cél nélküli, mert amennyiben igazak a sejtéseik vagy a hallottak, tapasztaltak, akkor annak olyan következményei is lehetnek vagy lesznek is a következőkben.

Messiás vagy? – nem, nem én vagyok a Krisztus. Illés vagy? – nem én vagyok a hagyomány vég-váradalmainak visszatérő prófétája. Próféta vagy? – nem vagyok egy új, még eddig meg nem ismert próféta. Hát akkor ki vagy te? – kérdezték tőle rémült tanácstalansággal. Mitől, kitől van neked legitimációd arra, hogy olyasmiket taníts és tegyél, amiket szólsz és cselekszel a nép körében? Ő pedig azt válaszolta, hogy „*kiállító szó, hang vagyok a pusztában*”. Nem több és nem kevesebb, mint egy jeladó, egy kürt-szó, amelyet a választott nép vallásos, szakrális vagy háborús élethelyzetben jeladásra, jeladás-kor használt. Arról szól, beszél, arra ad jelt a kürt hangja, szava, hogy készítsetek egyenes utat a pusztában. Ébred-jetek fel, munkálkodjatok keményen, következetesen és öntudatosan, mert Akire rámutat és Akiről azt mondja, hogy „*íme az Istennek báránya*” itt van köztetek.

Számunkra az egykor megszületett, közöttünk járt, meghalt és feltámadott Isten Fia ma már nem kérdés, nem vita tárgya. Ám sokan ezt még mindig megkérdőjelezzik, figyelembe nem veszik, vagy éppen teljesen elutasítják. Ez azonban nem jelenti azt, hogy meg ne kérdezne bennünket is a világ, hogy Jézus Krisztus viszonylatában, hogy ki vagy te ki vagyok én, kik vagyunk mi Nagyvárad-rétiak? Ha ma, mi az Ő képviselőinek gondoljuk és valljuk magunkat, akkor nem lehetünk hangtalanok, szóttanok, tettek és cselekedetek nélküliek, akik nyomtalanul haladunk útjainkon. Kürtök szavával (is) kell jeleket adni, hogy mindenki meghallja itt és most, a maga helyén és idejében az örök, őseredeti parancsot: a reánk bízott kertben való munkálkodás és örködés felelős és lelkiismeretes kötelességét. Ha pedig úgy adódott, hogy a világ megkérdezett, akkor a válaszuk legyen világos, öntudatos egyértelmű.

Ám ma 2021 karácsonyának szentséges időszakában nemcsak a világ kérdezhet meg afelől, hogy ki vagy te, hanem csendesen Isten Fia is megkérdézhet, hogy ki vagy te? Ha lelkünk mélyén megkérdéz, akkor legyünk felkészülve a válaszra és legyünk felkészülve arra, hogy miként válunk jeladásra és jelvételre készen álló kürt-szóvá. (Dr. Pálfi József, lp.)

Református Jelvények: Csillag

Nagyon kíváncsiak vagyunk, hogy református hitünk és egyházunk nagy jelvényeinek értelmében elmélyedjünk. Egymás után jelennek meg lelki szemeink előtt Krisztus egyháza ezredéves, kőbe vésett, pecsétre nyomott, zászlóra hímzett, tornyok hegyére tűzött jelképei: a csillag, a kakas, a kereszt és a bárány. Csak futólag említjük meg, hogy a szimbólum és a sákramentumok szimbolikus szertartások is, de a hívők számára „műszterion”-ok is. Szimbólumnak, jelképeknek és jelvényeknek nevezzük azokat, mert képben fejezik ki a szó helyett, a szemnek mondják el a fül helyett a hitvallást. Egyszerre és egészen szeretné elmondani az egyház szimbólumaiban azt, amit hosszas tanítás, magyarázás, példaadás és szenvedés árán tud megtölteni lélekkel. A jelképek lelket hordoznak, és mint kibontott zászlók lelkesítenek, de mihelyt a lélek elszáll, a szimbólumok is elveszítik értelmüket s üres ábrázatok lesznek. A keresztén szimbólumnak, hogy beszédes, jelbeszédes legyen Krisztus urunkra kell mutatnia, vele, az ő életével és váltásmunkájával kell összeforrasztania. Lássuk ezért a csillagot, mint a legismertebb magyar református jelvényünket, református templomaink tornyán. A megszületett Messiás csillaga ez. Ahol megállt a csillag – ott alatta található az isteni gyermek. A karácsony éjszakájának szikrázó csillaga ez. Hogyne fogadta volna a napkeletről elindult magyar szívébe a csillagot, mikor vándorútján őt is az ég csillagai vezették! Tudta mindnek a járását. Ha feltételezték az égboltozatra, a csillagok állása mutatta az időt, jelezte az időjárást, s a csillagok állásából betűzte sorsát. Akár: „rossz időket éltünk s rossz csillagok jártak”, akár: „csillag esik s föld rend s jött éve csodáknak” – ez a nép csillagismerő és csillagokkal barátkozó nép volt. Maga választott magának csillagot az égen s földi sorsát is a páros és a magános csillagban éneklie meg. Hogyne fogadta volna szívébe Krisztust a magyar – mikor még nem értette is – kinek csillag jelenté meg hajdan születését. Az

a csillag ott, tornyainkon a betlehemi csillag. A csillag ott van – de alatta megtalálható-e mindenütt Krisztus!? Ha bemegy a csillag hívogató szavára: úgy megy-e be oda, mint a napkeleti bölcsek, tisztességet tenni? Aranyat, tömjént és mirhát vive? Vigyázz egyházam, szolgátársam: régen úgy volt, hogy ahol a csillag megállt, ott volt a Krisztus, - ma ahol Krisztus van, ott ragyog a csillag! Tarts meg, ami nálad van: a Krisztust, és akkor tornyainkon a csillagok szikrázni fognak, mint a betlehemi éjszaka csillaga. (Szabó Imre)

„Zöldelik ágacska – a kereszfád, Ébred a magocska – töviskoronád”

(Ghymes-Mária altatója)

Van egy szó-kapcsolat, mellyel az utóbbi, adventi időszakban két irányból is találkozhattunk. Egyik irány a Szentírás, hiszen Református Bibliolvasó Kalauzunk az utóbbi hetekben ismét e könyv gazdag világába hív elmélkedésre, imádkozásra. A másik irány, a hétköznapiok súlyosabb vagy súlytalanabb beszélgetéseinek iránya: „(nem) teljes öröm...” A pozitív előjelű változat a 16. Zsoltár 11. verse. Teljes szépségében így: „*Megismerteted velem az élet útját, teljes öröm van tenálad, örökké tart gyönyörűség jobboldon.*” A negatív előjelű pedig, a léleknek az a sóhaja, miszerint valami hiányzik...az ünnepből. Az ember arra vágyik: legalább az ünnep alatt teljes legyen az öröme, és szorong, ha a teljesnek képzelte öröm nem valósul meg.

Az igazság, hogy a teljes öröm nem valósulhat meg. Illetve, hogy a teljes öröm az egyetlen valóság. Isten Fiának testetöltése, teljes öröm a világ számára, a legnagyobb evangélium, az ember megszabadításának ígérete, a könnyedség állapota, a nyílt út Istenhez. Mégis ebben a nehéz, földi, lehúzó, testi árnyékvilágban, abban a pillanat-töredékben, ahogy az Isteni Fény, Immánuel, belesugárzik a világba, a szenvedés útja is azonnal elkezdődik. Szenvadás a földi testben: megüresítve magát isteni hatalmától, szenvedés övéi között: akik nem fogadták be, szenvedés hűtlenségtől, szenvedés értetlenségtől és hitetlenségtől, szenvedés töviskoronától, szenvedés keresztfától. Mégis, az Ő teljes szenvedése: az ember teljes öröme. Az Embefia, a felülről való, algoritmust adott az embe-

reknek az életre: az Ő útja a mi utunk is. Egy fájdalom van: végigszenvedni az újjászületés útját - nem mintha az önkínzásban látnánk a megszabadulást, hanem a születés természete szerint fájdalmas. És egy öröm van: megszületni új emberként, krisztusi emberként, ártatlannak lenni, mint egy kisdéd, szerényen meghúzódni, amikor rólunk van szó, kiállni teljes szeretettel és támogatással, amikor a felebarátról van szó, mindig megbocsátani, mindig szeretni, mindig irgalmazni. Az Immánueli állapotban élni: miszerint velünk az Isten! Mivelünk, így együtt! Ez az új ember teljes öröme. Azé az új emberé, aki a zsoltáros is volt a Lélek által. Teljes öröm Egy van, és míg erre az Egyre valaki rá nem talál, elképzelt öröme mindig hiányos marad. (Kabai Kitty, lp.)

Imádság

Teremtő és Megváltó Urunk, Jézus Krisztus, hozzád könyörgünk, adj nekünk most hitet és értelmet a te léted titkának elfogadására. Te, aki ott ülsz a Mindenható Isten jobbán, ahonnan várjuk eljöveteledet, minden titoknak birtokában vagy, s ezért kérünk, hogy egy parányi igazságot ossz meg velünk. Halljuk ígédet, de szívünk nem érti, mert gyarló emberek vagyunk, véges az értelmünk és bűnös voltunk nem képes a közeledbe érni. Ezért kérünk, te jöjj közelebb és indítsd elménket a tőled jövő örömmüzenet befogadására, engedelmességre és gyermeki buzgóságra. Lélekben jöjj most is kozénk és áldj meg bennünket a te igazságoddal, mert a te igéd igazság, és átfogod a mindenséget, most vonj magadhoz bennünket is és a Lélek erejével, alázatunk csendjében szólj hozzánk isteni titkodról, emberréleteleldről és ezáltal az Atya kibeszélhetetlen szeretetéről. Te szent vagy Urunk és felséges Isten, aki élsz és uralkodsz örökké mindeneken, Lelkoddal szállj le mireánk és adj nekünk benned való tiszta és boldog karácsonyi örömet. Ámen. (Dr. Gaál Botond)

„Jöjj, népek Megváltója...”

Zenés istentiszteletre került sor templomunkban advent első vasárnapjának délutánján: jelenlegi orgonánk tíz éve kíséri a gyülekezet énekét.

Egyházközségünk **Sztárai Mihály énekkarának** szolgálatával kezdődött az ünnepi alkalom. Kádár Ferenc *Magyar éneke* hangzott el, Berkesi Sándor vegyeskarra és orgonára írt feldolgozásában. **Pálfi József lelkipásztorunk** a 103. zsoltár szavaival hangolta rá a gyülekezetet a zene hangjaira. Az énekkar még két kórusművet adott elő. Megszólalt J. S. Bach: *Csak te vagy én Istenem bizodalمام*, valamint Beharka Pál: *Szent az Úr, az Alkotó*, a 66. Zsoltár 5. verse alapján készült négyszólamú, orgonakíséretes szerzeménye.

A továbbiakban lelkészünk „átadta a hangot” **Józsa Domokos orgonistának**, aki röviden ismertette a zenei programot. Egy középkori ambroziánus himnusz, *Veni redemptor gentium* alapján, Luther Márton tollából született adventi ének köré épültek fel az orgonaművek. Ez a *Jöjj, népek Megváltója* (német eredeti szöveg szerint *Nun komm, der Heiden Heiland*) kezdetű 181. dicséretünk, amit együtt énekeltek el a jelenlévők. Luther szöveghűen fordította németre a latin himnuszt, a dallamban is a gregoriánt vette alapul, csupán ritmikus formát adott neki. Így vált ez a protestáns keresztyénség legfontosabb adventi énekévé. Ezt számtalan orgona- és kórusfeldolgozás, valamint Bach két kantátája is tanúsítja. Józsa Domokos előadásában Johann Sebastian Bach, Dietrich Buxtehude, Johann Pachelbel, Friedrich Wilhelm Zachow (Variációk), Wilhelm Fr. Bach feldolgozásában hallhattuk ezt a gyönyörű korált. A két záró orgonadarab már a karácsonyi hangulatot idézte: Domenico Zipoli *Pastoraléja* (Lassú-Gyors-Lassú tételek) és César Franck *Dúr Sortie*-ja koronázta meg a zenei élményt.

Pálfi József lelkipásztor megköszönte a szolgálattelvőknek a közreműködést, majd néhány szóban felidézte a tíz évvel ezelőtti eseményeket, amikor az orgona a hollandiai Bredevoort-ból Nagyváradra került. Kiemelte **Dr. Hermán M. János** lelkipásztort, aki feleségével együtt közbenjárt az orgona ügyében. Azt a templomot, ahonnan el lett hozva, azóta egy iszlám közösség használja. Fontos szerepe volt a költöztetésben **Bors László** orgonaépítő mesternek és csapatának, akik Hollandiában szétbontották, templomunkban pedig szakszerűen összerakták a kétmanuális, 18 regiszteres orgonát. Szolgálja az orgona a továbbiakban is az örömteli, minőségi gyülekezeti éneklést! Soli Deo Gloria! (Márkus Zoltán, kántor-karnagy)

XIX. Csillagocska

Gyermek és Ifjúsági NéptáncTalálkozó

A járványhelyzet miatt kisebb csoportokban, de idén is, immár tizenkilencedik alkalommal került megszervezésre a Csillagocska Gyermek és Ifjúsági NéptáncTalálkozó, október 25 – 27 között. A tavalyi online változat után ebben az évben olyan tevékenységekkel és programokkal vártuk a Csillagocska Alapítvány kisebb és nagyobb növendékeit, amivel biztonságosan szórakozhattak, illetve amivel nem minden nap találkozhatnak. A tárgyalkotó népművészet népszerűsítéséért Tóth Beáta és a Dekor Mania munkatársai feleltek. A sokszínű felhozatalnak köszönhetően mindenki talált olyan kézműves foglalkozást, amin örömmel részt vett: míg a gyöngyfűzés és szövés inkább a lányok körében lett népszerű, a fiúk előszeretettel készítettek bőrre applikálható drótkészereket a mini kovácsműhelyben, de az agyagozás és a fonalmunkák is közkedve váltak.

Az elő zenéről és ezáltal a jó hangulatról a rendezvény egész ideje alatt a Csillagocska és Soroglya zenekarok gondoskodtak. A kézműves tevékenységek alatt elszibbadt lábakat Benedek Árpád vette kezelésbe, mégpedig egy pár népi gyermekjáték segítségével mindenki kinyújtózhatott, mielőtt újra munkának látott. Brugós Anikó segítségével pedig megtanulhattunk pár nagyszalontai népdalt, amivel a helyi énekes készletünket is közösen bővíthettük. Kabai Kitty lelkipásztor helytörténeti előadást tartott a nagyobbaknak a Nagyvárad Réti Református gyülekezetéről és templomról, így közreműködve az Alapítvány növendékei és a gyülekezet közösségének megszilárdításában.

Az esemény családi hangulatát fokozta egy néprajzi vetélkedő, amin Csillagocska Néptáncgyűttes nagyobb csoportjainak tagjai mérkőzhetek meg egymással, bizonyoságot téve a népköltészet, népgyógyászat, jeles napok, tájszólások és a néphagyomány több területén szerzett tájékozottságukról. A szombati napot egy kisebb táncház zárta.

A hagyományhoz híven az október 23-hoz legközelebb eső vasárnapi ünnepi Istentiszteleten való részvétellel zárult a Csillagocska NéptáncTalálkozó is. Ez alkalomból szolgálatát tette a Brugós Anikó és Dimény Eszter, valamint a Soroglya Zenekar, akik egy mezősegi összeállítással emlékeztek a forradalomra. (Dimény E.)

Várad Biblia 360

A Várad Biblia 360., a Királyhágómelléki Református Egyházkerület 100. és a Partiumi Keresztény Egyetem létrejöttének 30. évfordulója alkalmából 2021. szeptember 10-én a Csillagocska Alapítvány bemutatta Zsoltár a Várad Bibliáért című misztériumjátékát. Az előadást Szalárdi János Siralmas magyar krónikája alapján Tóth Tünde és Dimény Levente, a Szigligeti Színház művészei rendezték. Az alkotópáros így vallott: „A nagyvárad történelem és a magyar biblianyomtatás egyik kiemelkedő pillanatát kívánjuk megragadni előadásunkkal, nevezetesen a Váradon készült új fordítású Biblia török ostrom alatti történetét. Szerkezetileg, dramaturgiaiilag misztériumjátékként építjük fel az előadást, a történet eseményeit stációkként kezelve. Célunk egy olyan közösségformáló mai misztériumjáték megalkotása, mely kifejezetten magyar népi és komolyzenei alapokra építve, a zene és a tánc segítségével beszéli el a biblia történetét, hangsúlyozva, hogy nehéz időkben a hit, a közösségi összetartás mennyire fontos lehet egy nép túlélésének szempontjából, ugyanakkor a török ellenfelet sem démonizálva, hanem a török hadseregen belüli emberi pillanatokat megerősítve, egymás kultúrájának az elfogadására buzdítva.”

A közel 200 fős stábban 4 évestől 80 évesig minden korosztály képviseltette magát a Csillagocska Alapítvány családjából.

Előadók: Csillagocska Alapítvány Táncgyűttese, Csillagocska Pedagógus-Kórus, Várad Dalnokok, Csillagocska és Soroglya Zenekar, Marius Bulzan, Pálfi József – Alkotók: Táncpedagógusok: Dimény Eszter, Imre Béla, Konrád Zsolt Tamás – Zenei munkatársak: Bartalis Botond, Benedek Árpád, Brugós Anikó, Dallos Levente, Márkus Zoltán – Jelmeztervező: Lokodi Aletta – Díslettervező: Szőke Zsuzsi, – Díslet-kivitelező: Calyx Graphic – Rendező: Tóth Tünde, Dimény Levente – Eredeti Ötlet: Pálfi József

(Dimény Eszter)

